

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Κενοδοξία, Μετριοφροσύνη· ἐν ᾧ ἔπει
προνοίας ἢ καταφρονησεως τῶν τιμῶν.

Ἀπὸ τῶν ὑπερηφάνων γινᾶται ἀπ' εὐθείας ἡ κε-
νοδοξία· ἐπειδὴ ὁ ὑπερήφανος ἐκεῖνο τὸ εἶδωλον, ὅ-
πῃ χηματίζει ἑαυτὸ θεωρῶντας τὰ προτερήμα-
τά τε μετ' ὅσον φίλαυτον ὄμμα, θέλει νὰ τὸ κοιτά-
ζῃν καὶ οἱ ἄλλοι μετ' ἰδίον ὄμμα· καὶ ἐντεῦθεν
προέρχεται ἐκείνη ἡ ἀσχηδὴ, ὅπῃ ἔχει νὰ δημοσιῶν
ὅλα ἐκεῖνα, ὅπῃ νομίζει ὅτι ἤμπορῃν νὰ ἐγείρῃν
εἰς τὰς ἄλλας ἑαυτὸ μίαν ὑπόληψιν μεγαλιτέ-
ραν· ἐντεῦθεν ἐκείνη ἡ ζωηροτάτη ἀρέσκεια εἰς τὸ νὰ
ἀπαιτῇ τὰς κρότους καὶ τὰ ἐγκώμια τῶν ἄλλων (1).

Αἱ μηχαναὶ, ὅπῃ μεταχειρίζεται εἰς τὸ ὀκνό-
δοξος, εἶναι ποικιλότροποι· τὰ ἐλαττώματά τε, καὶ τὰς
ἀξιοκατηγορήτους ιδιότητάς τε παχίζει ὀπιμελῶς νὰ τὰ
καλύπτῃ, καὶ τὰ ὀλίγα ἀξιώματα, ὅπῃ ἔχει, τὰ
δημοσιῶν μετ' ὀπιδεξιότητα· καὶ δεῖ νὰ λάβῃν μεγα-
λιτέραν ὑπεροχὴν τὰ ἐν αὐτῷ μικρότατα πράγματα,
ἑξαρτρεῖ τὰς ὀπιπδεῖς καιρὸς, ὀπιζητεῖ τὰς εὐκαί-
ρους ὀπιτάσεις, δεῖ νὰ κάμῃ ὀπιδείξιν εἰς αὐτά.

Πληροφορημῶς ὅτι οἱ ἄνθρωποι δεῖν συνηθίζῃν
νὰ τιμῃν, εἰμὴ μόνως ἐκεῖνας, ὅπῃ ἀκολουθεῖν τὰς
ἐρέξεις καὶ τὰς ὑπολήψεις των, ἀλλάζει καὶ τὰς τόπους
καὶ τὰς συναρροφάς, χαρακτῆρα, καὶ δεῖ γαυλῶ, κα-
θὼς ὁ εὐμετάβλητος Ἀλκιβιάδης, δραστήριος καὶ ἐγχει-
ρη-

(1) Ἡμεῖς νομίζομεν τὸν ἑαυτὸν μας πάντοτε καλλίτερον ἀ-
πὸ ὅ,τι ἑμεῖς, λέγει ὁ Γρανσὼν· καὶ ὡς ὅτι τὸ πλεῖστον ὀπιπυ-
μῶμεν ὅπῃ οἱ ἄλλοι νὰ μᾶς νομίζῃν ἀκόμη καλλίτερος καὶ ἀπὸ
ὅσον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νομίζομεν ἑαυτὰς.

Κεφ. Δ'. Κρυοδοξία, Μετριοφροσ. ΙΙ 5

ρήματίας εἰς τὰς Ἀθῶνας, μαλθακὸς καὶ γυναικώ-
δης εἰς τὴν Περσίαν, σερρὸς, ὀλιγαρκὴς καὶ φιλέπο-
ρος εἰς τὴν Σπάρτην (1). Ὁ ἔπαινος δὲν ἀγοράζε-
ται μὲ ἄλλον ἔσπον καλλίτερα, εἰμὴ μὲ τὸν ἔπαι-
νον· ὅθεν τὸτο ἐπιδαφιλεύεται πρὸς τὰς ἄλλας τὰ ἐγκώ-
μια ὅθεν νὰ λάβῃ παρ' ἐκείνων ἀμοιβαίως τὰ ἴσα ἢ
καὶ πλεονάζοντα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν βδελύσσεται ἄλλο πρᾶγμα τόσον,
ὅσον τὸ νὰ ἔχη ἀνταγωνιστὰς ἢ ἀντιζήλους, ὅθεν τὸτο,
ὅταν ὁ λόγος εἶναι περὶ τῶν, ζητεῖ πάντα ἔσπον
νὰ τὴν δυσφημίαν· καὶ ὅποταν ἡ ἀλήθεια δὲν τὸν
βοηθῇ εἰς τὸν σκοπόν τε, καταφύγει ὁ πανουργὸς εἰς
τὸ ψεῦδος καὶ τὴν συκοφαντίαν.

Πρὸς δὲ τὰς φανερώς ὑπέρτερας τε, δὲν διστάζει τε-
λείως νὰ ἐξάντλήσῃ τὰς πλέον μεγαλητέρας ἐπαί-
νας, καὶ νὰ φανῇ ὁ πρῶτος ἐπαινετέων, ὅθεν νὰ ἀπο-
κρίσῃ μὲ τὸτο τὴν ὑπόληψιν τῆς δικαίας· καὶ εἰς αὐ-
τὰς ἐκεῖνας, ὅπως εἶναι φανερά ἐγνωσμένοι ὡς κατώ-
τεροί τε, παχίζει νὰ ὑπερυψώσῃ ὅτι καλὸν ἔτυχεν
νὰ ἔχῃ, ὅθεν νὰ κερδήσῃ μὲ τὸτο δοίῃς τὰς μισθοὺς
καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν, καὶ ὅθεν νὰ νομιθῇ δηλαδὴ ὅτι εἶ-
ναι δίκαιος καὶ εὐλοκίης ἐκτιμητὴς τῶν προτερημάτων
τῶν ἄλλων, καὶ ὅθεν νὰ κάμῃ νὰ φανῇ τὰ ἐδικά τε μὲ
τὴν πρὸς τὰ ἐκείνων σύγκρισιν ἀνώτερα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸτο ἐπὶ τῶν ζώντων ἠμπορεῖ κάμ-
μίαν φορὰν νὰ ἀποβῇ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν κρυοδοξίαν
τε, ὅθεν τὸτο προθυμεῖται περισσότερο νὰ τὸ ἐνεργῇ
εἰς

(1) Ὡς ὁ μέγιστος Ἀλκιβιάδης Ἀθῶνσι μὲν σκώπτων καὶ
ἐπιποθεσίων, καὶ μετ' ἀτραπελικῆς ζωῆς, καὶ χάριτος· ἐν δὲ Λα-
κεδαίμονι κερουμῶς ἐν χροῶ, καὶ τειβωνοφορῶν, καὶ ψυχρολε-
τρῶν· ἐν δὲ Θράκῃ πολεμῶν καὶ πύτων· ἐπεὶ δὲ πρὸς Τισα-
φέρνην ἀφίκετο τρυφῇ καὶ ἀβροπῇ καὶ ἀλαζονείᾳ χροῶμενος, ἐδὲ
μαγώγει, καὶ καθυμῖλαι τὰ σωαφομοῖεν καὶ σωικίην εἰς αὐτὸν
ἅπασιν (Πλάτωνα· ἐν τῷ, πῶς ἀντὶς διακείνεται τὸν κόλακον τῆ
φίλῃ).

εις τὰς ὑποθαμνύρας· καὶ τὰ ἐγκώμια ἐκείνων, ὅπῃ δὲ ὑπάρχον πλεον εἰς τὸν κόσμον, γίνονται πολ-
λάκις εἰς αὐτὸν ὄργανα διὰ τὴν ἐξουτελίαν ἐκείνας,
ὅπῃ ὑπάρχον.

Τὰς ἴσας ἢ ἀντιζήλους τοῦ εἰς τὸ ἴδιον ἐπιτήδευμα
παχίζει πρὸ πάντων καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν ταπεινώσιν πε-
ρισσότερον· καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀρχαία παροιμία „ κε-
„ ραμεὺς κεραμεὶ κοτέει καὶ τέκτων τέκτωνι.

Ὅποταν ὁμῶς εἶναι λόγος, διὰ τὴν ἀδυσβάλη τὴν
ἐπάγγελμα, εἰς τὸ ὅποιον αὐτὸς ἐνηκολιῆθη μετὰ
ἐπίλοιπα, τὸ τοῦ ὑπεραίρει πάντοτε ὑπὲρ πάντων·
τὸ ὅποιον τὸ κάμνει πότε μὴ ὑπὸ ἐσωτερικῶν πλη-
ροφορέων τε, μετὰ τὴν ἐσωλήθισεν τὴν θεωρῆ ὡς τι-
μιώτερον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὅποιον κατέβαλον ὅλιον τὴν
ἀσφάλω τε· πότε δὲ διὰ τὴν ἀπολαύσιν τὴν ἀλάχιον τὴν
ἔπαινον, ὅτι ἔκαμε καλῶς ἐκλογῶν, μὴ ἠμπορῶν-
τας τὴν ἐπαινεθῆ διὰ ἄλλο. Δι' αὐτὸ τὸ ἐπαι-
νεῖ τὴν πατεῖδα τε, ἢ τὸ γένος τε, ἢ τὰς φίλους τε,
ἢ τὰς συγγενεῖς τε, διὰ τὴν μεθέξιν ἔτι τῆς δόξης
τῆς ἄλλων, μὴ δυνάμειος τὴν κοσμηθῆ μετὰ τὴν ἐδι-
κῶν τε.

Ἡ πλέον βαρεῖα καὶ ἀνυπόφορος ποινὴ εἰς τὸν κε-
νόδοξον εἶναι ἡ καταφρόνησις· ἐπειδὴ αἱ ὑβριστες τοῦ
ἀφίνον πάντοτε τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐκεῖνος, ὅπῃ τὰς
λέγει, ἀδυσφύεται ὑπὸ τὴν ὀρμῶν τῆς πάθους, καὶ
δὲν αἰσθάνεται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, ἐκεῖνα ὅπῃ προ-
φέρει ἡ γλῶσσα· μία ψυχρὰ ὁμῶς καταφρόνησις εἶ-
ναι εἰς αὐτὸν δεῖγμα προδηλότατον, ὅτι δὲ τὸν ψι-
φῶν διὰ τίποτες.

Λοιπὸν ἐπειδὴ θεωρεῖ ὡς εἷς εἶδος καταφρονησεως
τὴν ὅλην αὐτοῦ σιωπῶν τῆς ἄλλων, διὰ τὸ κινεῖ
πάντα λίθον, τὸ τῆς λόγος, διὰ τὴν ἐγείρη ὀμιλίαν
ὅλην αὐτῆς· πρῶτος εἰς τὸ τὴν ὀμιλίαν ὅλην αὐτῆς
εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος· καταλέγει εἰς τὰς ἄλλας ὅλας τὰς
τὰ ἔργα, ὅλας τὰς λόγους, ὅλας τὰς ἀνδραγαθίας
τε, ὅλας τὰς συμβεβηκότα μέχρις ἀηδίας· καὶ μήτε
εἶναι

εἶναι φερίσασιν ἢ πλέον μικρότερα, ὅπῃ νὰ μὴ τὴν ἐκθέτη μὲ ὄλιω τὴν ἔμφασιν.

Ὅταν τὸ λείπη εὐκαιρία εἰς τὴν ὁμιλίαν φερί τῆς δόξης τε, ὁμιλεῖ φερί τῆς ἀδυναμιῶν τε, ὁμιλεῖ φερί τῆς ἐλαττωμάτων τε, ὁμιλεῖ ἕως καὶ φερί τῆς κακιῶν τε· ἀγαπᾷ καλλίτερα νὰ λέγῃ φερί ἑαυτῶν κακῶν, ὅρα νὰ μὴ λέγῃ τίποτε. Οἱ πανουργότεροι ὅμως προφέρουν ἐκεῖνα μόνον τὰ ἐλαττώματα, ὅπῃ φαίνονται, ὅτι προσέρχονται ἀπὸ ἐπαινετὰς ἀρχάς· κατηγοροῦν ἑαυτῶν ὡς θυμώδεις καὶ ὀρμητικῶς, πλὴν εἴθε ὁ λόγος εἶναι φερί τιμῆς καὶ δόξης· κατηγοροῦν ἑαυτῶν ὡς λεπτολόγους καὶ πέρα τῶν δέοντος ἀκρεβεῖς, ὅμως ὅταν ὁ λόγος εἶναι φερί οἰκονομίας τῆς ἀλλοτερίων πραγμάτων· ὁμολογοῦν ὅτι εἶναι πεισματικοὶ καὶ ἀδυσώπητοι, πλὴν ὅταν τὸ ἀπαιτῆ ἢ ἀκρεβῆς ἐκπλήρωσις τῆς χρεῶν τε. Καὶ αὐτὸ ἠδυνῶνται κάμνισαν φερί νὰ μεγαλιώσῃ τῶν λόγων τὴν ἀνεπιτηδευσίαν, τὴν ὀλιγότητα τῆς προτερημάτων τε, τὴν ἀδυσίαν καὶ ἀπισίαν τῆς μνήμης των, τὸ τὸ κάμνισαν, ὅπῃ ἐλπίζον, ὅτι θέλουν πρὸς ἐναντιωθῆναι εἰς τὸ, καὶ ὅταν ὑποπτέουσιν, ὅτι θέλουν ἀκούσει νὰ ἐπαινοῦνται παρ' ἄλλων αὐτὰ τὰ προτερήματα, τὰ ὅποια μὲ μίαν ἐπίπλασον μετριοφροσύνῃ ὑποκρίνονται, ὅτι δὲν τὰ γνωρίζον εἰς ἑαυτῶν· καὶ ἐν τέτοις ἢ μεγαλιώτερα ὑβρεῖς, ὅπῃ ἢ ἢ ἢ ἢ νὰ κάμη τινὰς εἰς αὐτῶν, εἶναι νὰ δείξῃ ὅτι πισθεῖ ἐκεῖνα ὅπῃ λέγον φερί ἑαυτῶν.

Ἡ ἀντιλογία ὡς τὰ πολλὰ δὲν εἶναι καὶ αὐτὴ ἄλλο, εἰμὴ εἴνα ἀποτέλεσμα τῆς κενοδοξίας. Προκατελημμένα τῆς πρώτων τόπων τῆς καλῆς μερίδος, λέγει ὁ Δέκας Ροχεφκάλτ (ὑποθήκ. 377), ὁ κενοδόξος δὲν θέλει νὰ λάβῃ τὸν ἕχρατον· εἰς τὸ καταφύγει εἰς τὸ ἐναντίον μέρος. Ἀποτέλεσμα τῆς κενοδοξίας εἶναι ὁμοίως καὶ ἡ ἀνυπόμονησία (ἀτλησία) τῆς ἀντιλογιῶν τῆς ἄλλων, ὅσον εὐλογοὶ καὶ αὐτὸ εἶναι, καὶ ἡ ἰχυρογνωμία εἰς τὰς ἰδίας ὑπολήψεις, ὅσον φερί καὶ αὐτὸ εἶναι· ὁ κενοδόξος δὲν θέλει νὰ

εἶπῃ ὅτι ἔσφαλε, μήτε ὅταν γνωριθῇ τὸ σφάλμα-
 τος, εἴτ' ἐν δυνάμει θέλει νὰ φανῇ ὅτι ἔσφαλε.

Ἀπὸ τῆς κροδοξίας προέρχεται ὁμοίως καὶ τὸ
 ὅπῃ οἱ ἄνθρωποι εἶναι πρόθυμοι γὰρ εἶδεν συμβου-
 λῶν εἰς τὰς ἄλλας, μᾶλλον ὅπῃ δυνάμει τῆς τῶν ζητῶν.
 Ἡ ἀντίστασις εἰς ἐναντίαν, ὅπῃ βλέπομεν κοινῶς εἰς
 ἄλλας. εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ συμβεβηλὺν ἀπὸ ἄλλας, ἢ
 δυσἀρέσκεια εἰς τὸ νὰ ἀκάνῃ τὰς συμβεβηλὰς τὰς μὴ
 ζητηθείσας, καὶ ἢ ἰχυρογνωμία εἰς τὸ νὰ κάμνῃ ὅ-
 λον τὸ ἐναντίον ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπῃ τὰς συμβεβηλῶν, ἀ-
 πὸ τῆς ἰδίων ἀρχῶν προέρχονται καὶ αὐτά. Διὰ τὴν
 ἐκεῖνος, ὅπῃ δίδει συμβεβηλὺν εἶναι ἀνώτερος τὴν σιγ-
 μῶν ἐκεῖνου ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπῃ τῶν δέχεται καὶ κα-
 θύνας ἐπιθυμεῖ τῶν πρώτων κατὰσασιν καὶ βδελύτ-
 τεται τῶν δευτέρων.

Ὡς τὸσον ἢ κροδοξία, ὅπῃ ἔχει τὸσῶν κυριότητα
 ἐπάνω εἰς τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις, εἶναι ἐκεῖνη ὅ-
 πῃ συζέχει περὶ ἄλλο, εἰς τὸ
 νὰ ἀμαυρώσῃ καὶ τὰς πλέον ἀξιεπαίνους. Διὰ τὴν φθά-
 νει νὰ φανῇ ὅτι ἐγένε μία διὰ τὸ τὸ τέλος, διὰ νὰ
 χάσῃ ἀπὸς κάθε δόξαν.

Ἡ ἐκούσιος πτωχία, ἢ καταφρόνησις τῶν γυνών
 πραγμάτων, ἢ σαθερὰ ἀνοχή τῶν δεινῶν, ὅπῃ ἐπαγ-
 γέλλοντο οἱ Κωικοὶ, ἦτον ἔργα καθ' ἑαυτὰ ἀξιεπαί-
 να, καὶ ἀπαιτήσαν μεγάλῃ ἀνδρείαν καὶ γυναιότητα ψυ-
 χῆς· ἐπειδὴ ὅμως ἐφαίοντο ὅτι ἐγίνοντο ἀπὸ κροδο-
 ξίας, ὅχι μόνον δυνάμει τὰς ἐποξενῶσαν κἀνείαν ἐπαι-
 ρον, ἀλλὰ πολλάκις τὰς ἐκατηγορεῶσαν διὰ αὐτὰ καὶ
 τὰς ἐπειπαίζον (1).

Εν-

(1) Διογένης ὁ Σινωπὸς ἔσεκε μίαν ἡμέραν ψυχροτάτῃ
 ἀγκαλισμῶς εἰς εὐάν ἀνδραγαθία χάλκινον. Ἐπὶ τὴν Σπαρτιάτης, ὅ-
 πῃ τὸν εἶδε, τὸν ἐρώτησεν, ἀν' ἦτον ψυχρὸς ὁ ἀνδραγαθὸς ὅχι, ἀν-
 πεκείθη ἔπος· καὶ τὴν μέγα κατόρθωμα λοιπὸν κάμνεις ἐσθ, ἀντα-
 πεκείθη ὁ Σπαρτιάτης πειπαίζων τὸν, μετὰ τὸ νὰ σέκες ἔπω

πραγμάτα ἐκεῖνα, ὅπῃ ἠδύεται ὁ ἀνθρώπος νὰ χα-
εῖσῃ αὐτοπροαίρετος, καὶ ὅχι εἰς ἐκεῖνα ὅπῃ βλέπει
ὅτι ἀρπάζονται μὲ βίαν. Εἰς τὴν μετεοφροσύνην
λοιπὸν ἠδύεται πᾶς τις νὰ χαεῖσῃ τὴν τιμὴν αὐ-
τοπροαίρετος, εἰς καιρὸν ὅπῃ ἡ κενοδοξία φαίνεται ὅ-
τι τὴν ζητεῖ δυνασικῶς, καὶ τὴν θέλει ὅχι ὡς δῶ-
ρον, ἀλλ' ὡς δικαίωμα.

Διὰ τῆτο αὐτὸ κενόδοξος ἀνθρώπος ἐγνώριζε καλ-
λίτερα τὸ συμφέροντα, ἔπρεπε νὰ εἶναι μετεοφρονέ-
στερος καὶ θελαστότερον ἄπο κάθε ἄλλου, δεῖ νὰ ἀπολαμ-
βαῖν εὐκολώτερα ἐκείνῳ τὴν τιμὴν, δεῖ τὴν ὁποίαν
λαχταεῖται πόσον.

Ἀγκαλὰ καὶ δεῖν λείπεν καὶ τοῖστοι, ὅπῃ νὰ κατα-
φύγῃ καὶ εἰς τῆτο τὸ μέσον· ἐπειδὴ μία ἐπίπλαστος
μετεοφροσύνη εἶναι μάλισα ἢ μεγίστη τέχνη τῆς ἐπι-
πιδειοτέρας καὶ ἐντελεστέρας κενοδοξίας. Ὅμως ἡ ἐπό-
κεισις δεῖν ἢμπορεῖ νὰ δερκέσῃ πολὺν καιρὸν· καὶ
τὴν βεβαίαν καὶ σταθερὰν ἐπόληψιν τῆς μετεοφροσύνης
δεῖν ἢμπορεῖ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ ἄλλος, εἰμὴ μόνος
ἐκεῖνος, ὅστις εἶναι τῶντι τοῖστος.

Ἀλλὰ δεῖ νὰ εἶναι τινὰς τῶντι τοῖστος, πρέπει
πρῶτον νὰ εἶναι ταπεινός. Ἐπειδὴ ἐν ὅσῳ τινὰς ἔ-
χει μίαν ὑπερβολικὴν ἐπόληψιν κατὰ ἑαυτὸν, θέλει
ἐπιθυμῆν νὰ τὸν ἔχῃ καὶ οἱ ἄλλοι εἰς τὴν αὐτὴν ὑ-
πόληψιν, δεῖ τὸ ἀποτέλεσμα δεῖν ἢμπορεῖ νὰ ἀρ-
θῇ, ἀνίσως δεῖν ἀρθῇ ἢ αἰτία.

Δεῖν ἢμπορεῖ νὰ εἰπῇ τινὰς πόσον ὠφέλιμον εἶναι
εἰς τὴν ἀνθρωπίνῳ δὴδαιμονίαν, τὸ νὰ ἰξόρητις νὰ
κατέχῃ τῆτο τὸ πάθος μέσα εἰς τὰ πρέποντα ὅρια·
ἐπειδὴ πόσῳ λύπῳ δεῖν συνηθίζει νὰ προσενῇ μία
ἄμεξος κενοδοξία, πόσας πόνους, καὶ πόσας ἰδρώτας,
οἱ ὅποιοι ρίπτονται ταῖς θελαστότεραις φοραῖς εἰς τὸν
ἀέρα; πόσας θλίψεις εἰς τὰς ἀντιλογίας καὶ κείσεις
(κείτικας) ὅπῃ καθ' ἑκάστῳ σωμαπαντῶμῳ, καὶ πό-
σας φθόνους καὶ ἔχθρας ἄπο μέρας τῆς ἀνταγωνιστῶν
καὶ ἀντιζηλῶν; πόσῳ ἀνησυχίαν ἔπειτα, καὶ πόσῳ

παραχλώ, ὅποτεν τὰ πράγματα δὲν ὑποβαίνων κατα
 τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μας; καὶ ταῦτα πάντα
 τέλος πάντων πρὸς τί; ἢ μίαν σκιάν, ἢ ὁποία μὲ
 ὅσω περισσότεραν ἀδημονίαν τὴν ἐπιδιώκει τινὰς, τό-
 σον ταχύτερα φεύγει, ἕως ἢ διαλύεται αἴφνης εἰς ἔ-
 δὲν, καὶ ἀφανίζεται.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ συγχέωμεν τὴν κενοδοξίαν
 μὲ εὖαν ὀρθὸν (ἔλλογον) ἔρωτα τῆς ἰδίας ἡμῶν
 ὑπολήψεως. Αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἐπιθυμῆ κάθε
 εὖας. „ μὴ δῶς ἀλλοτείοις τὴν τιμὴν σου, λέγειν καὶ
 τὰ ἱερά βιβλία (Παροιμ. Κεφ. 5. σίχ. 9.) καὶ
 „ κρεῖσσον ὄνομα καλὸν, ὑπὲρ πλεόντων πολυῶ. Ἡ ὀ-
 λιγωρία μάλιστα τῆς ἰδίας ἡμῶν ὑπολήψεως εἶναι ἢ
 πλέον χειροτέρα θάλασσα, ὅπως ἡμπορεῖ νὰ εὐρεθῆ
 εἰς εὖαν ἀνθρώπον· ἢ τὶ δὲν εἶναι πράξις τόσο
 αἰσχρά, ὅπως νὰ μὴ τὴν κάμη εὖας πειστος.

Καὶ αὐτὴ ἢ καταφρόνησις τῶν ἐπαίνων, ὅταν εἶ-
 ναι ὑπερβολικὴ, εἶναι κακία· ἐπειδὴ αὐτὴ νὰ εἶναι
 σημεῖον ταπεινώσεως καὶ μετριοφροσύνης, εἶναι μάλ-
 λον δεῖγμα τῆς πλέον μισαρᾶς ἀλαζονείας· ἢ τὶ
 δείχνει, ὅτι δὲν μετᾷ ἢ τίποτες τὴν ἄλλαν ἀνθρώ-
 πος ἐκεῖνος, ὅπως ἀπαξιῶ καὶ εὐτελίζει ἕως καὶ τὰς ἀ-
 ποδείξεις τῆς παρ' ἐκείνων τιμῆς.

Ὁ φρόνιμος ὅμως ἀνθρώπος τὴν ἀντίον ἰξόρει πό-
 στω χρείαν ἔχει ἀπὸ τὴν ἄλλαν· ἰξόρει ὅτι δὲν ἡμ-
 πορεῖ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἄλλων, εἰ μὴ
 καθ' ὅσον ἢ θελον εἶναι ἀξίος τῆς ὑπολήψεως ἐκεί-
 νων. Ὅθεν προτιμᾷ τὸ καλὸν ὄνομα καὶ τὴν ὑπόλη-
 ψιν ἀπὸ κάθε ἄλλο πράγμα· ἀποφύγει ὅλα ἐκεῖ-
 να, ὅπως ἡμπορῶν νὰ τὴν ἀμαυρώσῃ· μεταχειρί-
 ζεται ὅλα ἐκεῖνα, ὅπως ἡμπορῶν νὰ τὴν προξενή-
 σῃ δικαίως. Διακρίνεται δὲ ἀπὸ τὸν κενόδοξον κατα-
 τῆτο, ὅτι ἀπολαύωντας τὸ ἀθάγγελλμα τῶν Σακρα-
 τῶν, ἀσπάζει νὰ εἶναι πειστος, ὅτι λογῆς θέλει κα-
 νομίζεται· καὶ, πληροφορημένος, ὅτι ὅταν πολιτεύη-
 ται ὀρθῶς, ἢ τιμὴ καὶ ἢ ὑπόληψις τὸν ἀκολουθεῖ

ἀφ' ἑαυτῆς, φθαίνει νὰ τὴν ἀποκτήσῃ χωρὶς νὰ φανῇ
μήτε πῶς τὴν ἐπιζητεῖ· ἐν ᾧ ὁ κενόδοξος ἀπεδάζων-
τας πρῶτον νὰ φαίνεται, πρῶτὸν νὰ εἶναι τῶντι
ἀξίος ὑπολήψεως, χάνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνταύτῃ
κὶ τὸν καρπὸν τῆς νὰ εἶναι καλός, καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς
νὰ δοκῇ ὅτι εἶναι τοῖστος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἐπιθυμία, Εὐχαρίστησις.

Οτι ἡ ὑπερβολὴ τῆς ἐπιθυμιῶν κάμνει κατὰ τὸ
πλεῖστον μέρος τὴν δυσυχίαν μας, καὶ τὰ βιβλία ὅλα
τὸ λέγουσιν, καὶ δεῖν εἶναι ἴσως κανεὶς, ὅπως νὰ μὴ τὸ
ἐδοκίμασεν εἰς ἑαυτὸν μὲ τὴν πείραν. Ἡ΄θελε φανῇ
ὅμως πρῶτον κενόδοξον, πῶς εἰς καιρὸν ὅπως τῆτο
τὸ πάθος εἶναι μία κλίσις τῆς ψυχῆς πρὸς εἴνα ἀ-
γαθὸν προτεθειμῶν, ἢμπορεῖ νὰ γῆν λυπηρόν· ἐ-
πειδὴ ἡ πρόσοψις εἰς ἀγαθόν, καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ ἐ-
πιρρέπεια τῆς ψυχῆς καθ' ἑαυτὰ δεῖν ἔχεν κανεὶς
λυπηρόν.

Πλὴν ἡ ἐπιθυμία τῆς μελλόντων πραγμάτων ἔχει
μεγάλῃ ὁμοιότητι μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀπερασμέ-
νων, τῆς ἔστι μὲ τὴν πίκραν· καὶ ἡ βάσανος τῆς ψυ-
χῆς κρέμαται ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν. Ἐπειδὴ καὶ
εἰς τὰς δύο περιπτώσεις γινῆται ἀπὸ τὴν ἀνώτερον
(Τμήμ. Α΄. Κεφ. Β΄.) σημειωθεῖσαν μάχην μετα-
ξὺ τῆς φαντασίας καὶ τῆς αἰσθήσεως, τῆς ὁποίων ἡ
πρώτη προσφέρωντάς μας τὸ ἀπερασμῶν, ἢ μέλλον
ἀγαθόν, ὡς αὐτὸ νὰ ἦτον παρόν, ἐγείρει εἰς τὴν ψυ-
χὴν μίαν ζωντανὴν καὶ σφοδρὰν κλίσιν πρὸς ἐκεῖνο, καὶ
μᾶς βανεί ἕσπον τινὰ τὴν σιγμῶν ἐκείνῃ εἰς τὴν
ἀποκτησίν τῆς ἢ δευτέρα, εἰδοποιῶντάς μας, πρῶτὸν τῆς
ἀπο-